

YÖNETİMİN MAL EDİNME YÖNTEMLERİ

1. Kamulaştırma
2. Taşınır Malların Kamulaştırılması.
3. Geçici İşgal.

Anayasanın 46. maddesine göre kamulaştırma; “devlet ve kamu tüzel kişileri, kamu yararının gerektirdiği hallerde, karşılıklarını peşin olarak ödemek şartıyla özel mülkiyette bulunan taşınmaz malların tamamını veya bir kısmını kanunda gösterilen esas ve usullere göre zorla el atmaya yetkilidir” bu duruma “KAMULAŞTIRMA” denir.

Kamulaştırmanın Özellikleri:

1. Kamulaştırma özel mülkiyete konu olan taşınmaz mallar üzerinde yapılabilir.
2. Kamulaştırma yapmaya devlet veya kamu tüzel kişileri yetkilidir.
3. Kamulaştırma karşılığı olarak malın değeri ödenir. Malın değerinin hesaplanma biçimi yasa ile gösterilir.
4. Kamulaştırma bedeli kural olarak peşin ödenir. Belli konularda taksitle ödeme yoluna gidilebilir.
5. Kamulaştırma hem yönetsel hem de adlî yönü olan bir işlemdir.

Kamulaştırmanın Yönetsel Aşaması

- Kamu Yararı Kararı.
- Taşınmazın Belirlenmesi.
- Değerin Saptanması.
- Kamulaştırma Kararı.
- Satın Alma Yolu.

Not: Yönetsel aşamanın tamamlanmasıyla taşınmaz malın mülkiyeti yönetime geçmez. Mülkiyetin yönetime geçmesi ancak adlî aşamada olur.

Yönetmelik Aşamanın Tamamlanması Şu Sonuçları Doğurur:

1. DAVA AÇMA.

1. Hakların Sınırlanması.
2. Yönetime Sağlanan Yetkiler.
3. Yönetime Sağlanan Yetkiler.

Taşınmazın mülkiyetinin yönetime geçebilmesi için kamulaştırma işlemine ve kamulaştırma bedeline itiraz edilmeyerek tapu işleminin tamamlanması gerekir.

Kamulaştırma bedelinin kesinleşmesinden sonra geri alma süresi 5 yıldır.

Kamulaştırmatsız kamuya ayrılan yerler üzerinde dava açma süresi 20 yıldır.

2. TAŞINIR MALLARIN KAMULAŞTIRILMASI

- ✓ Bu yola ancak olağanüstü durumlarda başvurulabilir.
- ✓ Yasal bir dayanağa ihtiyaç vardır.
- ✓ Taşınırın kamulaştırılması ancak yönetmelik bir kararla olur.
- ✓ Kural olarak malın değeri yönetimce ödenir.
- ✓ Malı elinde bulunduran yönetime karşı sorumludur.

3. GEÇİCİ İŞGAL

Bir bayındırlık hizmetinin görülmesi sırasında ihtiyaç duyulan taş, kum, çakıl... vb. maddeleri çıkarabilmek ve hazırlayabilmek ya da bazı eşyaları depolayabilmek için özel mülkiyette bulunan bir taşınmaza yönetimce geçici olarak el atılmasıdır.

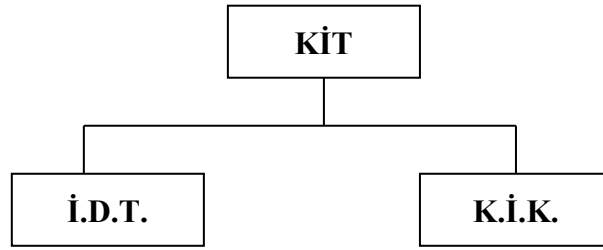
KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ (KİT)

1982 Anayasası 165. madde ile KİT'leri şöyle tanımlar:

“Sermayesinin yarısından fazlası doğrudan doğruya veya dolaylı olarak devlete ait olan kamu kuruluş ve ortaklıklarına “KİT” denir.

İktisadi anlamda en basit tanımıyla KİT'ler; Devletin iktisadi alanda mal ve hizmet üreten kuruluşlarının genel adıdır.

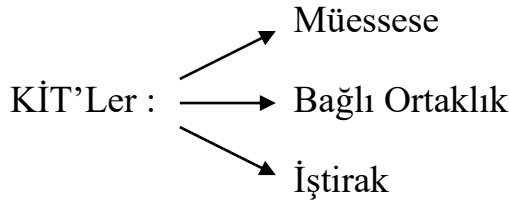
Kitler; İ.D.T. ve K.İ.K. olmak üzere 2 ana gruba ayrılır.

İ.D.T. : Sermayesinin tamamı devlete ait olan iktisadi alanda ticari esaslara göre faaliyet göstermek üzere kurulan KİT'lere denir.

K.İ.K. : Sermayesinin tamamı devlete ait olan tekel niteliğindeki mallar ile temel mal ve hizmet üretmek ve pazarlamak üzere kurulan kamu niteliği ağır basan KİT'lere denir.

KİT'ler kendilerine bağlı ve tüzel kişilikleri olan müesseseler ve bağlı ortaklıklar aracılığıyla iktisadi faaliyette bulunurlar.

KİT'lerin Ortaya Çıkış Sebepleri

1. Ekonomik Nedenler.
2. Sosyal Nedenler.
3. Siyasi Nedenler.
4. Diğer Nedenler.

KİT'lerin Temel Özellikleri

1. KİT'ler Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulurlar.
2. KİT'lerin sermayelerinin tamamı devlete aittir.
3. KİT'lerin kendilerine ait tüzel kişilikleri vardır.
4. KİT'ler özel hukuk kurallarına tabidirler.
5. KİT'lerin sorumlulukları sermayeleri ile sınırlıdır.
6. KİT'ler kuruluş amaçları dışında faaliyet gösteremezler.
7. KİT'lerin bütçeleri özerk bütçedir.
8. KİT'ler Sayıştay denetimine tabi değildir. KİT'lerin mali denetimini Yüksek Denetleme Kurulu ve TBMM'i yapar.
9. Teşebbüslerin taşınır ve taşınmaz her türlü malları haczedilemez.
10. KİT'lerin yönetim organları 2 tanedir.
 - Yönetim Kurulu.
 - Genel Müdürlük.
11. KİT'lerin Özelleştirilmesini Özelleştirme İdaresi Başkanlığı yapar.
12. KİT'lere örnek verirsek: EBK, SEK, PETKİM, ÇİNKUR, THY A.O., ETİBANK ... vb.

AVRUPA İNSAN HAKLARI SÖZLEŞMESİ

İlk Adım : 1945 yılında Birleşmiş Milletler Şartını imzalayan devletler insan haklarına yapılan saldırıların önlenmesi amacıyla yeni arayışlara girdiler.

İkinci Adım : Bu arayışlar sonunda 1948 yılında Birleşmiş Milletler Genel Kurulu İNSAN HAKLARI EVRENSEL BİLDİRİSİ'ni kabul etti.

Üçüncü Adım : İnsan haklarının ve temel özgürlüklerinin geliştirilmesi ve korunması amacıyla 1949 yılında Avrupa Konseyi kuruldu.

Dördüncü Adım : Avrupa Konseyi insan hakları konusundaki kuruluş amacı doğrultusunda 1950 yılında AVRUPA İNSAN HAKLARI SÖZLEŞMESİ'ni imzaladı. Bu sözleşme 1953 yılında yürürlüğe girdi.

AVRUPA İNSAN HAKLARI SÖZLEŞMESİNİN ÖZELLİKLERİ

1. İnsan Hakları Evrensel Bildirisi'ne göre daha dar kapsamlı olmakla beraber, A.İ.H.S.'si uluslar arası hukuka büyük katkısı olan uluslar arası hukukta yeni gelişme yolları açan bir sözleşmedir.
2. Bu sözleşmeyle bireyin uluslar arası hukuktan doğan bazı hakları da kabul edilmiştir.
3. A.İ.H.S.'si daha çok taraf devletlerin egemenliğine getirdiği kısıtlamalarla diğer milletlerarası sözleşmelerden ayrılır.
4. A.İ.H.S. Ek protokollerle sürekli bir gelişme süreci yaşamaktadır. Yeni söz – dinamik bir özellik taşır.
5. Diğer sözleşmelerin aksine A.İ.H.S.'nin uygulanması açısından “Vatandaşlık” önemli değildir. Sözleşme vatandaş veya yabancı akit devlet ülkesinde bulunan tüm kişiler hakkında uygulanacaktır.
6. Bireysel başvuru hakkı sözleşmenin bel kemiğidir.

7. Sözleşme devletlerin iç hukukunu etkileyen ortak hukuk kuralları koyan bir belgedir.
8. Sözleşmenin çok etkin bir denetim mekanizması vardır. sözleşmeyle ilk kez taraf devletlerin yükümlölüklerini yerine getirip getirmediüklerini denetlemek üzere 2 kuruma yer verilmiştir. bunlar Komisyon ve Divan'dır.
9. A.İ.H.S.'si geçmişİ kapsayan bir etkiye sahip değildir.
- 10.Sözleşmenin uygulanma zorunluluğu devamlılık arz eder.
- 11.Bir devletin yükümlölüğüne uymaması diğer devletlerin yükümlölüklerini ortadan kaldırmaz.
- 12.Sözleşmeyle güvence altına alınan temel hak ve özgürlükler mutlak değildir, bunlara bazı kısıtlamalar getirilebilir.

Sonuç olarak; A.İ.H.S. i ve Ek Protokolleri esas olarak Medeni ve Siyasi Hakları korumaktadır. Sözleşme insan haklarının korunmasına yönelik bölgesel sistemlerin en eskisi, en ayrıntılısı ve hukuken en bağlayıcı olanıdır.